

3. Голошак В. Забезпечення принципу розумності строків кримінального судочинства при продовженні досудового розслідування. *Вісник прокуратури*. 2013. № 9. С. 145-152.

4. Толочко О. Критерії оцінювання прокурором розумності строків досудового розслідування. *Вісник Нац. акад. прокуратури України*. 2013. № 1. С. 53-59.

УДК 343.98(043.2)

Суховерський М.Г., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна
Науковий керівник: Шевчук А.В., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ У НОРМАТИВНОМУ ВРЕГУЛЮВАННІ ПРОЦЕСУ ЕКСТРАДИЦІЇ

Ми живемо у двадцять першому столітті, коли бар'єри між державами стають все меншими. Тобто, у розв'язанні певних суспільно важливих питань можна звернутись за допомогою до країн-сусідів. Розглядаючи процес глобалізації зі сторони кримінального права, неможливо оминати таке явище, як екстрадиція. Адже для кожної цивілізованої держави, яка керується загально-правовими принципами, основним завданням є «забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини» [1]. Процес екстрадиції відіграє важливе значення, якщо підозрюваний переховується з метою уникнення кримінальної відповідальності за межами України. Тож основним та кінцевим результатом екстрадиції є покарання особи за вчинене нею кримінальне правопорушення.

Розглядати методи застосування цього явища потрібно комплексно, усвідомлюючи міжнародний характер цієї процедури. І цілком логічним є той факт, що поняття та механізм забезпечення екстрадиції регулюється не тільки національним законодавством, а й міжнародними актами. До останніх можна віднести Конвенцію СНД, Європейську конвенцію про видачу правопорушників, Третій додатковий протокол та Четвертий додатковий протокол до Конвенції про видачу правопорушників, а також двосторонні міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Повертаючись до національного законодавства, варто згадати, що поняття екстрадиції закріплене у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК). Законодавець визначає, що «видача особи

(екстрадиція) - видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Екстрадиція включає: офіційне звернення про встановлення місця перебування на території запитуваної держави особи, яку необхідно видати, та видачу такої особи; перевірку обставин, що можуть перешкоджати видачі; прийняття рішення за запитом; фактичну передачу такої особи під юрисдикцію запитуючої держави» [2]. Хотіли б зауважити, що разом з визначенням законодавець стисло закріплює основні етапи реалізації цього явища. Але існування дефініції без чітко визначеного механізму, де кожний пункт є логічним та аргументованим, не гарантує якісного результату.

Ось чому здійснення процедури екстрадиції для України ускладнюється через відсутність окремого внутрішнього закону про екстрадицію. Тому, доводиться діяти в основному на підставі роздіу 44 «Видача осіб, які вчинили кримінальне правопорушення (екстрадиція)» КПК та двосторонніх угод і договорів, укладених з невеликою кількістю держав. Через це, вважаємо відсутність такого нормативно-правового акта великою прогалиною в законодавстві нашої держави, особливо сьогодні, коли кримінальні правопорушення все частіше набувають міжнародного характеру, а правопорушники для уникнення покарання переховуються за кордоном.

Реалізація питань видачі в процесі кримінального переслідування іноземних громадян застосовуються за допомогою міжнародних норм. Через відсутність національного закону про екстрадицію, вони безпосередньо регулюють процедуру видачі при здійсненні кримінального переслідування іноземних громадян на території України, а також під час реалізації процедур міжнародно-правового співробітництва держав у кримінально-правовій сфері.

Проте можна помітити і позитивні зрушення у цьому питанні. Так, процеси щодо фізичного передання підозрюваного чи особи, що визнана винною у вчиненні кримінального правопорушення, визначені у КПК та не суперечать загальним ознакам, визначеним Європейською конвенцією про видачу правопорушників [3]. Наприклад, положення статті 12 вище згаданої конвенції відображаються у статті 575 КПК. У двох випадках вказується форма клопотання про видачу особи та істотні умови клопотання і супровідні документи. Зауважимо, що нормативно-правовий акт нашої держави вимагає ширший перелік необхідних доповнень до клопотання. Цей факт може вказувати на більш детальне вивчення обставин справи на процесі досудового розслідування, що дає змогу краще зрозуміти ситуацію, що склалась.

Отже, подальше вивчення інституту екстрадиції має важливе значення як для теорії, так і для практики, адже екстрадиція є правовим інструментом, за допомогою якого здійснюється ефективна співпраця

держав у боротьбі із злочинністю. Процес створення «ідеального» механізму не є легким та швидким у часі. Адже неможливо одразу передбачити усі майбутні обставини та зміни у суспільстві. Ось чому час від часу потрібно вносити зміни та вдосконалювати вже існуючі норми. Враховуючи вище перелічене, вважаємо доречним перенести усі визначення, принципи та етапи здійснення процесу екстрадиції у один нормативно-правовий акт, що впорядкує та полегшить застосування цього процесу на практиці.

Література

1. Бичок Т.П. Актуальні питання здійснення екстрадиції в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 420-423.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 23.02.2022).

3. Європейська конвенція про видачу правопорушників: конвенцію ратифіковано із заявами і застереженнями Законом № 43/98-ВР від 16 січ. 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033#Text (дата звернення: 23.02.2022).

УДК 343.6(043.2)

Тропак А.В., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів, Україна
Науковий керівник: Сосніна О.В., к.ю.н.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ГРУМІНГ

Серед широкого спектру кримінальних правопорушень, що посягають на найважливіші соціальні цінності, на нашу думку, особливе місце посідає сексуальна експлуатація та сексуальне насильство щодо дітей. Це явище отримало назву «грумінг» або ж, якщо мова йде про спілкування в інтернет-просторі – «кібергрумінг». Тобто, це вид сексуального насильства щодо дитини, яке відбувається у віртуальному просторі. Кібергрумінг здійснюється шляхом створення довірчих відносин з дитиною в інтернеті для її подальшої сексуальної експлуатації в онлайні або офлайні.

На даний час в Україні не існує вичерпної статистики, яка б показувала стан грумінгу в державі, але згідно дослідження американської організації THORN, яка була створена Ештоном Катчером та Демі Мур, серед опитаних 2100 дітей-жертв онлайн-грумінгу кожній четвертій дитині було 12 років або менше, 62% дітей погоджувалися на домагання